

MANN deelt in de *Deutsche mediz. Woch.* 1926, No. 14 mede, dat de poging om de uitbreiding van een mazelenepidemie op een ziekenhuisafdeeling door immuniseeren met dierlijk serum volgens DEGKWITZ volkomen mislukte. Van 19 geënte kinderen bleven er slechts 6 vrij van mazelen. Maar ook deze 6 bewijzen niets ten gunste van de methode, want een had al mazelen gehad, een was pas 4 maanden oud, dus bijna onvatbaar voor mazelen, een werd in den incubatietijd ontslagen en kon niet verder vervolgd worden, een vierde stierf gedurende den incubatietijd en bij de laatste twee kon niet met zekerheid uitgemaakt worden, of zij al geen mazelen gehad hadden. Twee der zonder gevolg geënte kinderen stierven, 5 der overlevende kinderen maakten een niet-verwikkeld mazelen door met gemiddeld 7 dagen van koorts en 6 kinderen kregen in het ziektebeloop verwikkelingen, zooals otitis, bronchopneumonie. In alle gevallen was de uitslag goed opgekomen. Volgens DEGKWITZ kunnen verwikkelingen vermeden worden, wanneer men het serum in het prodromale tijdperk der ziekte inspuit. Hiervoor zijn echter groote giften n.l. 30 cM³ noodig, een hoeveelheid, die men niet zonder ernstige bezwaren bij kleine kinderen kan inspuiten. Zoolang de behandeling met mazelenconvalescentenserum goede gevolgen heeft, is het niet aan te bevelen deze methode te vervangen door een minder goede, waarbij nog komt de hooge prijs van het dierlijke serum.

Een dergelijk vrij ongunstig oordeel heeft K. MOSSE over het schapenserum van DEGKWITZ. Van 19 geënte kinderen kregen er 7 mazelen. De kinderen waren niet in den bovengenoemden door DEGKWITZ aangegeven tijd van de incubatieperiode ingespoten, maar eerder. Zes van de 19 kinderen bleven geheel zonder stoornissen, 9 kregen urticaria, waarvan 3 een temperatuurverhooging boven 39° vertoonden. MOSSE vindt dan ook, dat het serum, zooals het door hem is toegepast, als voorbehoedmiddel vrij onwerkzaam is en dat het in geen geval de ziekte goedaardiger doet zijn (*Klin. Woch.* 1926, No. 16).

DE OORZAKEN VAN GEBREKKIGHEID. — Gebrekkigen zullen er zijn, zoolang de oorzaken voor het ontstaan van gebrekkigheid niet zijn weggenomen. In het najaar van 1925 is te Birmingham een schatting gemaakt van het aantal schoolkinderen, dat lijdt aan lichaamsgebreken; 736 kinderen, waarvan 214 bijzondere scholen bezochten, werden aangegeven; dezen hadden 771 misvormingen. De leeftijd, waarop het gebrek ontstaan was, was in 461 gevallen onder het 5de jaar en in 122 gevallen tusschen het 5de en 14de jaar, in 153 gevallen was het gebrek aangeboren. Bij 83 pCt. der kinderen was de misvorming dus reeds begonnen, voordat zij onder toezicht van het onderwijs kwamen. De oorzaak der gebrekkigheid was in 290 gevallen paralyse, 112 tuberculose, 137 rachitis, 1 rheuma en 215 andere oorzaken. De zetel der afwijking was in 151 gevallen aan den arm of hand, in 564 gevallen aan been of voet en in 56 gevallen aan romp of nek (*Med. Of.* Vol. 35, No. 17).

VERGIFTIG SCHOENSMEER. — In de *Journ. Amer. med. Ass.* Vol. 86, No. 13 vermeldt A. J. PATEK 3 gevallen van vergiftiging door aniline bevattend schoensmeer. De verschijnselen, hoofdpijn, misselijkheid, duizeligheid, oorsuizen en cyanose, waren ontstaan eenige uren na het aantrekken der met het vergiftige schoensmeer gepoetste schoenen. Behalve aniline kan ook nitrobenzol in schoensmeer voorkomen en vergiftiging geven. In de geheele literatuur zijn thans 61 dergelijke vergiftigingsgevallen aangeteekend.

ZELFMOORD. — Het gedenkschrift van het Pruisische welvaartsministerium over de bevolkingsbeweging en den ziekte-toestand in Pruisen in 1924 toont een stijgen van het aantal zelfmoorden aan. In 1924 bedroeg het 8059 of 20.7 op 100000 levenden. In het algemeen is na den oorlog het aantal zelfmoorden gestegen. In Hamburg is van 1919 tot 1923 het volstreckte aantal zelfmoorden gestegen; dit komt echter door de vermeerdering van den zelfmoord bij vrouwen; het aantal zelfmoorden van mannen is lager dan vóór den oorlog, ook in Sowjet Rusland komt bij vrouwen 2.3 maal méér zelfmoord voor dan vroeger. Volgens LEJBOWITSCH is de

ongunstige maatschappelijke positie van de vrouw hiervan de oorzaak. Hierop wijst ook de Hamburgsche statistiek; vóór den oorlog lag de top van zelfmoord bij vrouwen in het 20ste tot 25ste levensjaar, gedurende den oorlog was het verhoudingscijfer van 70-jarige vrouwen en na den oorlog van 80-jarige vrouwen bijna het dubbele. In het algemeen is slechts in 10 tot 30 pCt. der gevallen de zelfmoordenaar zielsziek. De verschijnselen van uitputting op nerveus gebied komen vooral bij vrouwen voor, maar gaan bijna nooit over in eigenlijke zielsziekte. WEICHWRODT heeft opgemerkt, dat de zelfmoord bij vrouwen toeneemt bij meer deelnemen der vrouwen aan het beroepsleven. Van verschillende kanten is ook de verminderde godsdienstigheid als oorzaak voor den stijgenden zelfmoord aangewezen. In de noordelijke landen, Zweden en Denemarken, en in Hamburg en Zwitserland heeft men een top van het aantal zelfmoordgevallen in het voorjaar en den herfst vastgesteld. In de meer zuidelijke landen, Frankrijk, Italië en Saksen is de voorjaars-top overheerschend (M. GRÜNEWALD, *Reichsgesundheitsblatt*, Jahrg. 1, No. 11).

AMERIKAANSCHER STERFTESTATISTIEK AAN DIPHTHERIE. — Het derde rapport van de jaarlijksche sterfte aan diphtherie in eenige Amerikaansche steden met een bevolking van meer dan 100000 inwoners is verschenen. Van enkele der voornaamste steden volgt een tabel van de sterftcijfers van verschillende jaren.

per 100000 inw.	1920-	1915-	1910-	1905-	1900-	1895-	1890-	
1925	1924	1919	1914	1909	1904	1899	1894	
Boston	12.7	20.2	26.3	20.0	26.2	53.7	83.9	112.3
Pittsburg	9.2	20.1	22.3	29.3	20.4	36.9	32.9	86.4
New-York	10.8	14.0	21.8	28.0	40.0	58.0	85.8	134.4
Philadelphia . .	15.9	16.7	22.7	24.6	34.1	50.0	100.6	119.4
Baltimore	6.0	11.4	13.5	14.2	16.1	33.0	68.1	70.0
Washington . .	7.4	10.5	11.9	6.9	11.2	23.5	50.9	77.9
Chicago	8.0	17.5	31.2	37.9	27.0	33.9	69.7	117.3
St.-Louis	11.2	16.1	24.4	23.7	19.4	43.3	62.9	67.7
New-Orleans . .	6.8	6.5	11.6	19.6	10.2	11.5	17.1	51.3
San-Francisco .	6.6	23.0	17.0	9.2	15.3	35.3	27.9	82.8

Baltimore, Cincinnati, New-York en Philadelphia vertoonen in de 5-jarige tijdperken een voortdurende afnemende sterfte aan diphtherie. De totale diphtheriesterfte (van 70 steden) bedroeg op 100000 inwoners in 1923 13.12, in 1924 11.05 en in 1925 9.74 (*Journ. Amer. Med. Ass.* Vol. 86, No. 14).

HET VOORKOMEN VAN KRANKZINNIGHEID. — Het juiste inzicht over de oorzaak van geestesstoornissen heeft men slechts langzaam verworven. Men weet thans, dat de oorzaak van eenige der meest voorkomende vormen van krankzinnigheid geheel onbekend is. Is echter de oorzaak wel bekend, dan doet de vraag zich voor, of deze te vermijden is of niet. Beperkt men zich tot de meer nauwkeurig onderzochte oorzaken, dan moet de vraag, zonder meer, bevestigd worden. KRAEPELIN meent, dat hij binnen afzienbaren tijd het aantal krankzinnigen tot $\frac{1}{3}$ zou kunnen verminderen, indien hij het recht had onbeperkt in de wetgeving in te grijpen. Het behoeft geen betoog, dat het volledige doen verdwijnen van het alcoholisme in de hand der menschen zelf ligt. Wanneer wij geen volken van millioenen zielen kenden, die zich tengevolge van godsdienstige gebruiken geheel van alcohol onthouden, dan zouden toch de ervaringen van den oorlog geleerd hebben, dat een reeks wettelijke maatregelen voldoende is, om het alcoholisme bijna geheel te doen verdwijnen. In de psychiatrische kliniek te München is het aantal krankzinnigen tengevolge van misbruik van alcohol van 199 in 1914 gedaald tot 19 in 1918. Veel moeilijker dan de bestrijding van het alcoholisme is die der syphilis. Sinds men echter met behulp van de reactie van WASSERMANN alle gevaarbare gevallen van lues kan herkennen, is het slechts een vraag van uitbreiding van deze methode van onderzoek om een inzicht te krijgen, in welke schuilhoeken deze volksgeesel zich nestelt. De